

Otobüsün Penceresinden

Derleyen
Sibel Oral

—
Öykü
—

AHMET ÜMİT • ASLI PERKER • AYŞE SARISAYIN • BAŞAR BAŞARIR
BEDİA CEYLAN GÜZELCE • DEFNE SUMAN • DOĞU YÜCEL
HAYDAR ERGÜLEN • İSMAİL GÜZELSOY • MAHİR ÜNSAL ERİŞ
MARİO LEVİ • MURAT YALÇIN • PELİN BUZLUK • SİBEL ORAL
ŞEBNEM İŞİGÜZEL • ŞERMIN YAŞAR • YEKTA KOPAN

OTOBÜSÜN PENCERESİNDEN

Derleyen: Sibel Oral

Redaksiyon: Alper Zorlu

Yayın hakları: © 2022 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Bu kitap TEMSA'nın katkılarıyla hazırlanmıştır. Kitabın tüm telif geliri 'nın kurumsal sosyal sorumluluk projesi olan TEMSA Hayal Ortakları Derneği'ne bağışlanacaktır.

1. baskı / Aralık 2022 / ISBN 978-625-8215-77-9

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Sayfa uygulama: Yasemin Çatal

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kâğıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Otobüsün Penceresinden

Derleyen: Sibel Oral

İçindekiler

Ahmet Ümit / O otobüs Anka kuşu gibiydi...	9
Aslı Perker / Unutmuşum, yalandı	17
Ayşe Sarısayın / İlk otobüs yolculuğu: Yokülkeye uzanan yol	33
Başar Başarır / Kaptan.....	47
Bedia Ceylan Güzelce / Otobüs ailem.....	57
Defne Suman / Karşılama	69
Doğu Yücel / Karadul ve Cadılar	79
haydar ergülen / 7 otobüs ânu	93
İsmail Güzelsoy / Dünyayı gönlümce olacak sandım	109
Mahir Ünsal Eriş / Şambala'da bir misafir	125
Mario Levi / Gece otobüsleri	135
Murat Yalçın / Gertrude'lar	149
Pelin Buzluk / Abla	161
Sibel Oral / Ay'dan bakınca dünya çok güzel	173
Şebnem İşigüzel / Yük.....	181
Şermin Yaşar / Başlatma şimdi	193
Yekta Kopan / Kazı kazan.....	211

AHMET ÜMİT

*“Türkiye küçük, Gaziantep küçük, 18 yaşındayım ve tek başıma
İstanbul’a geliyorum otobüsle. Büyük hayallerim var. Özgüvenim var.
Beni İstanbul’a getiren o ilk otobüsü unutamam.”*

O otobüs Anka kuşu gibiydi...

Otobüslerin benim için anlamı büyük. Hayatımdaki yeri çok derin. Mesela otobüs benim için Gaziantep'ten dünyaya açılan bir yol, o yola beni çıkaran bir araç demek. Ama sadece bu da değil. Küçüktüm. Abilerim Gaziantep dışına okumaya gittiler. Bir abim Zonguldak'a, bir abim Londra'ya, diğeri İstanbul'a, bir diğeri Ankara'ya. Hepsi yolcu, hepsi otobüs yolcusu. Hayata atılacaklar. Onlar gideceği zaman bizim evde bir telaş başlardı. Onları geçirmek için terminale giderdik. O zaman gar yoktu. Gaziantep'te Çayırağası diye bir firma vardı, onun büyükçe bir alanı vardı, otobüsler o alana giderdi. Otobüsle ilk temasım öyle başladı. Sonra Hatay'a bir aile gezisi oldu. Sanırım dokuz yaşındaydım. Galiba otobüsle ilk yolculuğumu o zaman yapmışım. Çok fiyakalı gelmişti otobüs bana. Eğlenceli bir yolculuktu, şarkılar söyleniyordu, yolluklar hazırlamıştı herkes, köfteler, dolmalar yeniyordu. Otobüs bizi bir yere götürecekti ama o yol boyunca içinde yaşadıklarımız da hayatımızın önemli anlarından biri olarak kalacaktı.

Ama en başta da yazdığım gibi otobüsle asıl büyük ilişkim benim memleketim olan Gaziantep'ten çıkmamla başladı. İstanbul'da üniversiteyi kazandım ve kente gelmek için 20 saat süren bir yolculuğa çıktım. Geceleri uyuyamam otobüste. Adana, Toroslar, manzara muhteşem. Hem otobüsle bir yolculuk yapıyoruz, pencereden muazzam bir manzara akıyor, ama aynı

zamanda o manzaraya eşlik eden hayallerim var. Türkiye küçük, Gaziantep küçük, 18 yaşındayım ve tek başıma İstanbul'a geliyorum otobüsle. Büyük hayallerim var. Öz güvenim var. Beni İstanbul'a getiren o ilk otobüsü unutamam.

Bir devrimcinin otobüs yolculuğu

1979 yılı. Sıkıyönetim ilan edilmiş. Ben de bir örgüt üyesiyim. Afişler yaptırmıştık. Görevim büyük ve tehlikeli. O afişleri Adana'ya götürmem lazım, yakalanırsam da hapse atılacağım. Büyük bir lokum kutusunun altına afişleri koyduk. Afiş dediğim prototipi aslında, Adana'daki gizli matbaamıza götüreceğim, o da afişleri basacak. Ben aldım kutuyu, bindim otobüse. Nereye koyacağım? Yollarda da sık sık çevirme yapıyorlar, otobüsleri arıyorlar. O lokum kutusunu çaktırmadan şoför kabininin üstündeki göze koydum. Kendi koltuğumun üstüne ya da diğer yolcuların koltuklarının üstlerindeki göze koyamam. Nasılsa şoförden şüphelenmezler diye düşündüm. O yolculuk boyunca polis defalarca çevirme yaptı, Allahtan gerçekten de şoför kabininin üstündeki yere hiç bakmadı. Büyük ve tehlikeli görevimi kimseye zarar vermeden yapmış, afişlerin prototiplerini Adana'ya teslim etmişim. O otobüsü de, o otobüste yaşadığım heyecanla karışık korkuyu hiç unutmadım.

Şoför, muavin, yolcular... Hepsi ayrı bir dünya. *Aşk Köpekliktir'*de bir hikâyeye vardır. O hikâyede çıkış noktam o zaman yaptığım otobüs yolculuklarının birinde yanıma oturan yolcunun bana anlattığı bir aşk hikâyesiydi. Otobüslerin içindeki dünya beni her zaman etkiledi. Ben muavinlerle de, şoförle de hemen ilişki kurarım. Şoförün yanında muavin koltuğu vardır, bir gün bindiğim bir otobüste kaptan tanıdı beni, "Gel abi,

buraya otur” dedi. Uzun uzun sohbet ettik, bana yol yolculuklarını anlattı. Çileli bir iş, onca insanın sorumluluğu, uykusuzluk, nasıl yapıyorsunuz diye sormuştum. Otobüsün altında uyduklarını anlatmıştı. Çok seviyordu işini. “Stresten kurtuluyorum yola çıktığımda” demişti. Yol akıyor, sanki bir şeyi tamamlanmış gibi geliyordu bana.

Otobüsün penceresi sanki bir sinema perdesi...

18 yaşımdan 30 yaşıma kadar çok yolculuğum oldu otobüsle, hepsi de uzundu. Bu uzun yolculuklar boyunca İstanbul’a gelmişim, bir süre sonra ailemi görmeye yeniden Gaziantep’e gidiyorum; çok özlemişim, ilk kez o kadar uzaklaşmışım. Şubat ayıydı. Dönüyorum, o otobüse nasıl bindim anlatamam. O otobüs beni aileme, memleketime kavuşturandı. Anka kuşu gibiydi. Toroslar’dan geçiyoruz, o gece dolunay var, yol kenarında bir dere akıyor... Dolunay vuruyor, gümüşten bir ışık, sis... Manzara çok önemli. Pencereye yaslanır, geçtiğiniz yolların manzarasını izlersiniz. Mesela Ulukışla’dan inersiniz, dümdüzdür; Ankara’ya kadar dümdüz ova. Muazzam bir manzaradır. O ovayı çok değişik saatlerde geçtim. Otobüsün penceresi sanki bir sinema perdesi gibi olurdu.

Muavinin uzattığı çayın, çikolatanın tadı bambaşka...

Otobüste okurum; bazı insanlar okuyamaz ama ben çok okurdum. Hayal kurardım, roman, öykü kurardım. Yolda olmak, otobüsün camından akan zamana ve manzaraya bakmak, yolculuk sırasındaki o süreç bir ritim aslında. Hayal dünyanıza, zihninize bir ritim verir otobüs yolculuğu... Tek

başına olmanın da zevki var ama arkadaşlarla ayrı zevktir otobüs yolculuğu. Sohbet ederek gidersiniz. Bunun da başka bir keyfi var. Molada yemek yersiniz, hepsi ayrı hikâyedir, hepsi ayrı bir yaşam deneyimidir. Yol durakları önemli. Aksaray’da Orhan Ağaçlı Tesisleri vardı, ne mutlu ki hâlâ var. Orada çok mola vermişizdir. Gerçi annem babam ben ne zaman otobüsle yola çıksam bana önceden lahmacun yapardı, zorla elime verirdi. “Ya anne, genciz, fiyakalı adamız, otobüste lahmacun mu yiyeceğim, kokuyor” derdim ama tabii annem dinlemezdi, o yolluğu mutlaka elime tutuştururdu. Otobüslerde ritüeller vardı ama korkunç şeyler de olurdu, fosur fosur sigara içilirdi, o sigara felaket bir şeydi. Ama mesela otobüste muavinin uzattığı çayın, çikolatanın, o ikramın tadı bambaşkaydı.

Otobüste yazar Ahmet Ümit’le karşılaştım

O dönem İbrahim Tatlıses, Bergen, Ferdi Tayfur, Bülent Ersoy çalardı ama benim en çok Cem Karaca çaldığında hoşuma giderdi. Tabii bir de o zamanlar video film koyarlardı, en çok da Kemal Sunal filmi. Sonra zaman geçti, teknoloji gelişti, otobüslerde televizyon programları izlemeye başladık. Hiç unutamadığım anılardan birini anlatayım.

Artık kitaplarım çıkıyor. *Sis ve Gece* ile *Patasana* çıkmış. NTV de yeni bir kanal o zaman. Herhalde paket programlar satın alıyorlardı o zamanlar otobüslerde yayınlamak için. Ayhan Bozkurt’la Ankara’ya benim imzama gidiyoruz, otobüsle. Sohbet muhabbet koyu, bir baktık NTV’den bir program verdiler ekrana, bir baktık ben varım, benimle yapılmış olan bir röportaj çekimini yayına verdiler. Çok şaşırmıştım, herkes bana dönüp bakıyor, çok hoş bir anıydı otobüsle kendimle karşılaşmam, bir otobüs insanla o ekrandan buluşmak...

Bir otobüsle büyük umutlara doğru yol alırken...

Bir şehirden bir şehre gidiyorsunuz ama o yolculuk sizi doğaya da götürüyor, doğanın içinden geçiyorsunuz... Kırlar, göller, dağlar, nehirler, deniz kenarları, ormanlar, tüm bunlar insana çok iyi geliyor. Otobüs yolculuğunda sıkışmışlık duygusundan kurtuluyorsunuz. Hayatın sınırları var ama otobüs yolculuğu sınırları adeta ortadan kaldırıyor. Geceleri uyuyamıyor, şoförle beraber araba kullanıyordum; eğer mümkünse öndeki koltukları tercih ederdim, kaptanı izlemeyi, onları kontrol etmeyi severim. Sabaha karşı biraz yorgun düşerim artık, uyuklamaya başlarım. Hafiften güneş çıkar, kaptan bir radyo açar, bir türkü başlar... *Allı turnam ne gezersin havada* mesela... Bu türküyü sabaha karşı otobüste dinlemek çok güzeldir. Gece bitmiştir, gün ışımıştır, yol görünmeye başlamıştır. Manzara akar, o manzarayı görmek hayatın yeniden başlıyor olması duygusu, sizin o sırada sizin yolda olmanız bambaşka bir şey. Bir yere gidiyor olmak çok güzel. Bir mekâna bağlı değilsiniz, otobüste o koltuklarda birçok duyguyu birlikte yaşıyorsunuz. Bir yandan geride bıraktıklarınızın kederi var. Bir şehri bırakıyorsunuz, aileyi bırakıyorsunuz ama bir yandan da sizi yeni umutlara, yeni kavuşmalara götürüyor otobüs. Ben 18 yaşında bir otobüsle Gaziantep'ten İstanbul'a geldim ve yazar oldum. Büyük umutlara doğru yol alırken bana eşlik eden o otobüsü hiç unutmadım.

ASLI PERKER

*“Bir daha ondan hiç konuşmadım, adını anmadım. O yazın yaşadığına,
o otobüs yolculuğunun yapıldığına dair tek bir kanıtım vardı.
O da şortumun arka cebine sıkıştırılmış olduğum iki otobüs bileti.
Anneannem ve kendiminki...”*

Unutmuşum, yalandı¹

şimdi yazacağım bu otobüs yolculuğundan hayatımda kimseye bahsetmedim. Ara ara kendi kendime hatırlar, sarı bir resim görür, yolculuğun ilk anlarının sebep olduğu ferahlama-yı düşünür, derin bir nefes alırım. Sanırım o otobüs yolculuğundan anneannem de kimseye bahsetmedi. İkimizin arasında yıllarca gizlenmiş bir sır. Hoş anlatılacak da ne vardı, sadece bir yolculuk. Belki tam olarak ne olup bittiğini anlamamıştı, belki de o zekâsı ve hayat deneyimiyle tam olarak biliyordu. Bunların hiçbirini konuşmadık. Dört kişi bizi otobüse kadar geçirdi, anneannem herkesi tek tek öptü, hadi siz gidin, beklemeyin, kalkar zaten şimdi dedi ve basamaklara önce beni yönlendirip arkamdan o çıktı. Yerimizi bulduk. Ortalarda bir yerlerdeydi, hatırlıyorum, şoför arkasında değil, diğer sıradaydı. Ben pencere kenarına geçtim, anneannem koridor kısmına. Dışarıda bekleyenlere hoşça kalın mahiyetinde el sallamadım. Yüzümün de güldüğünü sanmam. Gözyaşlarım da tükenmişti, ağlamıyordum da. Tek hissettiğim çok büyük bir güven duygusu. Artık bana hiçbir şey olmaz, olamaz. Çünkü yanımda o var ve eve gidiyoruz. Bana çocuğum el sallasana demedi, candan baksana demedi, hemen oracığa kıvrılmama ses çıkarmadı. Anneannem ne anladı, bugün hâlâ bilmiyorum.

1. Fikret Kızılok'un Yalan şarkısının sözlerinden.

Dalgınlığınıza bir bilet lütfen!

Çağdaş edebiyatımızın on yedi yazarı bir otobüste.
Şehirden şehire, gecedен gündüze, geçmişten geleceğe ve
sonrasında şimdiye mihlanan on yedi hikâye.

Teklifimiz şu: Yola çıkmak ya da yoldan çıkmak için
herkese bir pencere...

Hikâye de böyle başlar zaten.

Peki ama, bir hikâye nerede biter?

Elbette bir "otobüsün penceresinde."

Sonra?

Sonra yol biter, hikâye devam eder ve herkes varmak
için kendine döner.

Az gider, uz gider, dere tepe düz gider.

Herkes bir gün kendinin uzağına döner.

Bir "otobüsün penceresinde" kalabilenlere selam olsun.

QR kodunu okutunuz

Öğün Kitap ediniz

ISBN 978-625-8215-77-9

9 786258 215779

Doğan
Kitap